

Στο σημερινό πρόγραμμα φιλοξενούμε τη Δρ. Γεωργία Χατζηπαύλου, Λειτουργό Γεωργικών Ερευνών Α΄ στον κλάδο Ζωικής Παραγωγής του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών, η οποία θα μας μιλήσει για το ερευνητικό πρόγραμμα DOMESTIC, στο οποίο μελετούνται οι παράγοντες που επηρεάζουν τον τομέα της αιγοπροβατοτροφίας σε χώρες της Μεσογείου.

Ερ. 1: Δρ. Χατζηπαύλου, καταρχάς πως προέκυψε το πρόγραμμα DOMESTIC;

Το ερευνητικό πρόγραμμα DOMESTIC προέκυψε μετά από πανευρωπαϊκή αξιολόγηση και χρηματοδότηση που έγινε το πρώτο τρίμηνο του 2012, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού δικτύου ARIMNet (Agricultural Research in the Mediterranean Area), το οποίο αφορά την έρευνα στη γεωργία και κτηνοτροφία στην περιοχή της Μεσογείου. Στόχος του δικτύου αυτού είναι η ενίσχυση της επιστημονικής συνεργασίας μεταξύ χωρών της Μεσογείου και η δημιουργία μιας ενιαίας ερευνητικής κοινότητας, μέσω του συντονισμού των εθνικών προγραμμάτων αγροτικής έρευνας. Οι χώρες της Μεσογείου παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά, τα οποία είναι σημαντικά για τη γεωργία και την παραγωγή τροφίμων, όπως το κλίμα, η βλάστηση και η μοναδική βιοποικιλότητα. Το δίκτυο ARIMNet επιδιώκει τη συνεργασία ερευνητικών ομάδων των χωρών της Μεσογείου για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων, όπως η βιώσιμη ανάπτυξη, η διαχείριση των φυσικών πόρων και η κλιματική αλλαγή.

Ερ. 2: Με ποιες μεσογειακές χώρες συνεργάζεστε για την υλοποίηση του DOMESTIC;

Το πρόγραμμα DOMESTIC συντονίζει ερευνητική ομάδα από την Ελλάδα, και συμμετέχει το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών εκ μέρους της Κύπρου, καθώς επίσης και ερευνητές από τη Γαλλία και το Μαρόκο.

Ερ. 3: Που αποσκοπεί η έρευνα που διεξάγεται στο πλαίσιο του DOMESTIC;

Το ερευνητικό έργο 'DoMEsTic' έχει ως τίτλο «Η μεσογειακή βιοποικιλότητα ως εργαλείο για αειφόρο ανάπτυξη του τομέα των μικρών μηρυκαστικών: συνδυάζοντας την παραδοσιακή γνώση με την καινοτομία». Κύριος σκοπός του έργου είναι η διερεύνηση των παραγόντων που επηρεάζουν τη βιωσιμότητα των ποιμενικών, εκτατικών και μεικτών παραγωγικών συστημάτων, προβάτων και αιγών στους άξονες: περιβάλλον, οικονομία και κοινωνία.

Ερ. 4: Ποιες παράμετροι της αιγοπροβατοτροφίας μελετώνται από αυτό το μεσογειακό δίκτυο ερευνητών που δραστηριοποιούνται σε αυτό πρόγραμμα;

Στο πλαίσιο του προγράμματος διερευνώνται: 1) οι διαφορετικές συνισταμένες του παραγωγικού συστήματος, 2) η συλλογική οργάνωση του τομέα της αιγοπροβατοτροφίας σε τοπικό επίπεδο, και 3) η εφοδιαστική αλυσίδα, οι δυνατότητες προώθησης των προϊόντων και οι τάσεις της αγοράς. Όλα αυτά εξετάζονται και στις τέσσερις μεσογειακές χώρες που συμμετέχουν, ώστε να εντοπιστούν ομοιότητες και διαφορές, αλλά και να καταρτιστεί μια κοινή προσπάθεια και προσέγγιση για να ληφθούν γνώσεις και εμπειρίες για παραγωγικότερη αντιμετώπιση των ζητημάτων που θα εντοπιστούν σε κάθε χώρα ξεχωριστά.

Ερ. 5: Σε ποιο στάδιο βρίσκεται το εν λόγω πρόγραμμα; Τι έχει γίνει μέχρι τώρα;

Στο παρόν στάδιο, το ερευνητικό πρόγραμμα βρίσκεται χρονικά στα μισά, περίπου, της υλοποίησής του. Αρχικά οι ερευνητικές δραστηριότητες επικεντρώθηκαν στη δημιουργία ενός κοινού ερωτηματολογίου και στη συλλογή πληροφοριών από τους κτηνοτρόφους στις τέσσερις χώρες που συμμετέχουν (Κύπρος, Ελλάδα, Γαλλία, Μαρόκο). Ακολούθως, μέσω προκαταρκτικών αναλύσεων των δεδομένων, χαρτογραφήθηκε η κάθε περιοχή, ταυτοποιήθηκαν οι κύριοι συμμετέχοντες στη διαχείριση των φυλών αιγοπροβάτων και περιγράφηκαν οι διαδικασίες για παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης αξίας. Τέλος, έγινε συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών από τις τέσσερις χώρες, ώστε να δημιουργηθούν οι χάρτες για την αλυσίδα αξίας της κάθε χώρας.

Ερ. 6: Ποια είναι τα μέχρι τώρα ερευνητικά αποτελέσματα που αφορούν την κυπριακή αιγοπροβατοτροφία;

Μέχρι τώρα, ανάμεσα σε άλλα πρωταρχικά ευρήματα και μέσω της συλλογής στοιχείων για πολλά επίπεδα παραγωγής, έχουμε εντοπίσει τις εξής προκλήσεις για την αιγοπροβατοτροφία στην Κύπρο και τις υπόλοιπες χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα: Πρώτη πρόκληση που εντοπίστηκε σε όλες τις χώρες, εκτός από τη Γαλλία, είναι η γήρανση των ατόμων που απασχολούνται στην αιγοπροβατοτροφία και η απουσία διαδόχων για τον τομέα αυτό. Δεύτερη πρόκληση, η οποία δηλώθηκε από το ένα τρίτο περίπου των Κύπριων αιγοπροβατοτρόφων ως σημαντικό πρόβλημα, είναι η απουσία τεχνικής υποστήριξης για τη διαχείριση, βελτίωση, διατροφή, αναπαραγωγή και αντιμετώπιση ασθενειών των ζώων. Τρίτον, οι αιγοπροβατοτρόφοι της Κύπρου και του Μαρόκου θεωρούν ως πολύ σημαντικό

παράγοντα που αποτρέπει την ανάπτυξη του τομέα, το γεγονός ότι η προώθηση παραδοσιακών πιστοποιημένων προϊόντων είναι πολύ περιορισμένη. Κάτι τέτοιο δεν ισχύει στη Γαλλία, όπου οι κτηνοτρόφοι έχουν σημαντικά οφέλη από την ευρεία πιστοποίηση και προστιθέμενη αξία των προϊόντων τους, κυρίως τυριών. Τέλος, ακόμη ένα σημείο που κρίνεται ως πολύ σημαντικό από τα δύο τρίτα των ερωτηθέντων παραγωγών στην Κύπρο είναι οι αλλαγές που έχουν γίνει στην Κοινή Αγροτική Πολιτική της ΕΕ, κυρίως στο θέμα των επιδοτήσεων και ενισχύσεων των κτηνοτρόφων. Σε αυτό συμφωνούν και οι κτηνοτρόφοι στη Γαλλία και την Ελλάδα.

Ερ. 7: Ποια είναι τα επόμενα βήματα, στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος DOMESTIC;

Το επόμενο βήμα στο ερευνητικό πρόγραμμα είναι η επιστημονική συνάντηση ολόκληρης της ομάδας στην Κύπρο, ώστε να συζητηθούν ενδελεχώς τα αποτελέσματα των δεσμών εργασίας που έχουν ολοκληρωθεί και τα εξαγόμενα συμπεράσματα. Ακολούθως, τα αποτελέσματα θα δημοσιευθούν τόσο σε επιστημονικά περιοδικά όσο και σε άρθρα τα οποία να είναι κατανοητά από τα ευρύ κοινό. Ταυτόχρονα, θα συνεχιστεί η συλλογή και ανάλυση δεδομένων για τους παράγοντες που επηρεάζουν την προώθηση των προϊόντων από τους ίδιους τους κτηνοτρόφους, τις αποφάσεις που λαμβάνονται σχετικά με τη διαχείριση των προϊόντων και των κτηνοτροφικών μονάδων και πως αυτές μπορούν να βελτιστοποιηθούν. Επίσης, θα περιγραφούν ενδελεχώς οι παράγοντες που θα προσθέσουν αξία στα προϊόντα, και επομένως μεγαλύτερο οικονομικό όφελος για τον παραγωγό. Τέλος, θα αξιολογηθεί η αειφορική διαχείριση της αιγοπροβατοτροφίας, ως προς την παραγωγή, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την κοινωνικοοικονομική διάσταση της συνεισφοράς αυτού του τομέα σε κάθε χώρα.